

Wrocław, dnia 23 maja 2019 roku

mgr Katarzyna Chałupka
Katedra Kryminalistyki
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego

Streszczenie

rozprawy doktorskiej pt. „Zabójstwa z użyciem broni palnej w Polsce” napisanej pod kierunkiem dr hab. Maciej Trzcíńskiego, prof. nadzw. UWr

Rozprawa doktorska została poświęcona problematyce zabójstw z użyciem broni palnej w Polsce. Mimo że zabójstwa stanowią tylko niewielki ułamek wszystkich popełnianych przestępstw, to wywołują one największe zainteresowanie społeczne i emocje. W przypadku użycia broni palnej, sprawca, decydując się na oddanie strzału do człowieka, co najmniej przewiduje możliwość pozbawienia go życia i godzi się na to. Powszechność kontrowersji wokół problematyki dostępu do broni palnej w Polsce, a także zagadnienie wpływu reglamentacji broni na bezpieczeństwo i porządek publiczny stały się przyczyną podjęcia rozważań na ten właśnie temat. Na decyzję o wyborze tematu pracy wpływ miała również analiza literatury przedmiotu, w której nie dokonywano dotychczas kompleksowego omówienia tego problemu.

Zasadniczym celem przedłożonej pracy jest wykazanie jakie zagrożenia niesie za sobą posiadanie broni palnej i czy wpływa ona na poczucie bezpieczeństwa, czy istnieje związek pomiędzy dostępnością broni palnej a liczbą zabójstw z użyciem broni palnej oraz czy reglamentacja dostępu do broni ma wpływ na bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Pierwszy rozdział pracy obejmuje przestępstwo zabójstwa. Na wstępie opisano ustawowe znamiona tego przestępstwa, tj.: przedmiot ochrony przestępstwa zabójstwa, podmiot i przedmiot czynności wykonawczej oraz stronę podmiotową i przedmiotową. W dalszej części scharakteryzowano jego typy kwalifikowane, a mianowicie zabójstwa: ze szczególnym okrucieństwem; w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem; w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie; z użyciem materiałów wybuchowych; więcej niż jednej osoby; przez sprawcę skazanego wcześniej prawomocnie za zabójstwo i funkcjonariusza publicznego popełnione podczas lub w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych

związanych z ochroną bezpieczeństwa ludzi lub ochroną bezpieczeństwa lub porządku publicznego. W końcowej części przedstawiono zaś typ uprzywilejowany przestępstwa zabójstwa, tzw. zabójstwo pod wpływem silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami.

Drugi rozdział poświęcony został reglamentacji broni palnej na przestrzeni wieków. Opisano rozwój broni palnej, poczynając od wynalezienia prochu strzelniczego do schyłku XVIII wieku, jej rozwój konstrukcyjny na początku XIX wieku, a także regulacje posiadania broni palnej w Polsce w okresie międzywojennym, II Wojny Światowej oraz powojennym. Następnie przedstawiono reglamentację broni palnej od lat dziewięćdziesiątych do chwili obecnej.

Trzeci rozdział poświęcony został dostępowi do broni palnej. W celu dokonania właściwej analizy prawno-porównawczej, w pierwszej części przedstawiono ocenę ilościową posiadania broni palnej i zabójstw przy użyciu broni palnej w Polsce. W dalszej części zaprezentowano zasady regulujące posiadanie broni palnej w wybranych krajach europejskich oraz zasady regulujące posiadanie broni palnej w Stanach Zjednoczonych, a także zjawisko przestępstwa zabójstwa z użyciem broni palnej w tych państwach. Scharakteryzowano ponadto regulacje posiadania broni palnej w aktach prawnych Unii Europejskiej.

Kluczowe znaczenie praktyczne ma rozdział czwarty ujmujący kryminalistyczno-kryminologiczne aspekty przestępstwa zabójstwa z użyciem broni palnej. Uwagę poświęcono charakterystyce osobopoznawczej sprawcy i jego *modus operandi* oraz motywowi jego działania, przyczynie śmierci oraz obrażeniom ciała ofiar, a także rodzajowi użytej broni palnej i źródle jej pochodzenia. Wskazano ponadto problemy i zagrożenia związane z dostępem do broni palnej w oparciu o wnioski płynące z dotychczasowych badań.

W ostatnim piątym rozdziale opisano społeczne i psychologiczne uwarunkowania posiadania broni oraz działania profilaktyczne. Rozważania zamykają wnioski *de lege lata* i *de lege ferenda*.

Rozprawę wieńczy zakończenie, w którym zawarto wnioski, stanowiące podsumowanie i konkluzje pracy.

